

- **translated title:** Конвенция за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион
- **publisher responsibility:** Ministry of Education and Science
- **original title of the convention in English:** Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region
- **identification number of the convention:** ETS 165
- **place of the translation:** Bulgaria
- **name of the publisher:** State Gazette
- **date of the translation:** n/a
- **status of the translation:** an official translation
- **host item:** State Gazette, No. 51, 23 June 2000
- **ISBN:** n/a

Конвенция за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион

Страните по тази конвенция,

като съзнават факта, че правото на образование е човешко право и че висшето образование, което е важно средство за придобиване и обогатяване на знанията, представлява изключително културно и научно богатство както за личността, така и за обществото;

като считат, че висшето образование трябва да играе съществена роля за поощряването на мира, взаимното разбирателство и търпимостта и за създаване на взаимно доверие между хората и нациите;

като считат, че многообразието на образователни системи в Европейския регион отразява неговото културно, социално, политическо, философско, религиозно и икономическо разнообразие, едно изключително богатство, което трябва да бъде уважавано;

като желаят да направят възможно за всички хора от региона да се облагодетелстват пълноценно от това богатство на многообразието, като осигурят достъп на жителите на всяка държава и на студентите от образователните институции на всяка страна до образователните ресурси на другите държави, като в частност улесняват техните усилия да продължат образованието си или да завършат период от обучението си в институциите за висше образование на тези други страни;

като считат, че признаването на обучението, сертификатите, дипломите и степените, получени в друга страна на Европейския регион, представлява важна мярка за постигането на академична мобилност между страните;

като придават голямо значение на принципа на институционалната автономия и като съзнават необходимостта от подкрепа и защита на този принцип;

убедени, че справедливото признаване на квалификациите е ключов елемент на правото на образование и дълг на обществото;

като взимат предвид конвенциите на Съвета на Европа и ЮНЕСКО, обхващащи академичното признаване в Европа:

Европейска конвенция за еквивалентността на дипломите, водещи до прием в университети (1953 г., ETS 15) и Протокола към нея (1964 г., ETS);

Европейска конвенция за еквивалентността на периодите на университетско обучение (1956 г., ETS 21);

Европейска конвенция за академичното признаване на университетски квалификации (1959 г., ETS 32);

Конвенция за признаване на обучение, дипломи и степени за висше образование в страните, принадлежащи към Европейския регион (1979 г.);

Европейска конвенция на общата еквивалентност на периодите на университетско обучение (1990 г., ETS 138);

като взимат предвид също и Международната конвенция за признаване на обучение, дипломи и степени за висше образование в арабските и европейски страни, граничещи със Средиземно море (1976 г.), приета в рамките на ЮНЕСКО и частично засягаща академичното признаване в Европа;

като имат предвид също така, че тази конвенция трябва да бъде разглеждана и в контекста на конвенциите на ЮНЕСКО и Международните препоръки, засягащи други региони на света, като и в контекста на нуждата от усъвършенстван обмен на информация между тези региони;

като съзнават, че настъпилите след приемането на тези конвенции широкообхватни промени във висшето образование доведоха до съществено нарастване на многообразието на националните системи за висше образование, както и необходимостта от адаптиране на правните инструменти и практики, за да се отрази това развитие;

като съзнават необходимостта от намиране на общи решения на практическите проблеми по признаването в Европейския регион;

като съзнават необходимостта от усъвършенстване на настоящата практика по признаване и от превръщането ѝ в по-достъпна и по-адекватна на настоящата ситуация във висшето образование в Европейския регион;

като са убедени в положителното значение на една конвенция, разработена и приета под общата егида на Съвета на Европа и ЮНЕСКО, която да осигури рамка за по-нататъшното развитие на практиката по признаване в Европейския регион;

като съзнават важността на осигуряването на постоянни механизми за изпълнение, за да бъдат приложени на практика принципите и разпоредбите на тази конвенция,

се договориха за следното:

Раздел I

Определения

Член I.1

За целите на тази конвенция изброените по-долу термини имат следното значение:

Достъп (до висше образование)

Правото на квалифицирани кандидати да кандидатстват и кандидатурата им да бъде за прием във висше училище.

Прием (във висши училища и програми за висше образование)

Актът на или системата за допускане на квалифицираните кандидати до обучение в дадена институция за висше образование и/или по дадена програма.

Оценяване (на институции или програми)
Процесът на установяване на образователното качество на институция или програма за висше образование.

Оценяване (на индивидуалните квалификации)
Писменото оценяване или оценка на чуждестранните квалификации на лицето от компетентен орган.

Орган, компетентен по признаването
Орган, на който служебно е възложено да взема меродавни (обвързващи) решения относно признаването на чуждестранни квалификации.

Висше образование
Всички видове учебни курсове или системи от учебни курсове, обучение или обучение за целите на научно изследване, преминавани след завършване на средно образование и признати от съответните органи на една страна за принадлежащи към нейната система на висше образование.

Институция за висше образование
Заведение, което предоставя висше образование и е признато от компетентен орган на една страна за принадлежащо към нейната система на висше образование.

Програма за висше образование
Курс на обучение, признат от компетентен орган на една страна като принадлежащ към нейната система на висше образование, завършването на който носи на студента квалификация за висше образование.

Период на обучение
Всяка част от програма за висше образование, която е била оценена и документирана и която, макар сама по себе си да не е пълна програма на обучение, представлява съществен принос към знанията или уменията на лицето.

Квалификация
А. Квалификация за висше образование
Всяка степен, диплома или друг сертификат, издадени от компетентен орган, удостоверяващи успешното завършване на програма за висше образование.
Б. Квалификация, осигуряваща достъп до висше образование
Всяка диплома или друг сертификат, издадени от компетентен орган, удостоверяващи успешното завършване на образователна програма и даващи на притежателя на квалификацията правото кандидатурата му да бъде разгледана за прием за висше образование (сравнете с определението, за достъп).

Признаване
Официално потвърждение от компетентен орган на стойността на чуждестранна образователна квалификация с оглед достъпа до образователна и/или трудова дейност.

Изискване
А. Общи изисквания
Условията, които във всички случаи трябва да бъдат изпълнени за предоставянето на достъп до висше образование или до определено ниво от него или за получаване на квалификация за висше образование на определено ниво.
Б. Специални изисквания

Условията, които трябва да бъдат изпълнени в допълнение към общите изисквания, за получаване на достъп до конкретна програма за висше образование или за получаване на специална квалификация за висше образование в определена специалност.

Раздел II

Компетентност на съответните органи

Член II.1

1. Когато компетентни да вземат решения по случаите на признаване са централните органи на дадена страна, то тази страна е непосредствено обвързана от разпоредбите на тази конвенция и предприема необходимите мерки за осигуряване прилагането на разпоредбите ѝ на територията си.

Когато компетентни да вземат решения по въпросите на признаване са административните единици на страната, страната предоставя на един от депозитарите кратко заявление относно своето конституционно положение или структура към момента на подписването или депозирането на документа си за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване, или във всеки по-късен момент. В тези случаи така определените компетентни органи на административните единици на страната вземат необходимите мерки, за да осигурят прилагането на разпоредбите на тази конвенция на територията си.

2. Когато компетентни да вземат решения по въпросите на признаване на квалификация са отделни институции за висше образование или други лица, всяка страна в съответствие със своето конституционно положение или структура предоставя текста на тази конвенция на тези институции или лица и предприема всички възможни стъпки за зачитането и прилагането на разпоредбите ѝ.

3. Разпоредбите на ал. 1 и 2 на този член се прилагат съответно спрямо задълженията на страните по следващите членове на тази конвенция.

Член II.2

При подписването или депозирането своя документ за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване, както и във всеки следващ момент, всяка държава, Светият Престол или Европейската общност информират някой от депозитарите на тази конвенция относно органите, които са компетентни да взимат различните категории решения по случаите на признаване на квалификации.

Член II.3

Нито един текст в тази конвенция не може да води до неприлагане на други благоприятни разпоредби относно признаване на квалификации, издадени в някоя от страните по нея, или произтичащи от съществуващ или бъдещ договор, по който страна по тази конвенция е или може да стане страна.

Раздел III

Основни принципи, отнасящи се до оценяването на квалификациите

Член III.1

1. Притежателите на квалификации, издадени в една от страните, при искане, направено пред подходящ орган, имат право на съответен достъп до оценяване на тези квалификации.

2. В това отношение няма да има никаква дискриминация на основание на пол, раса, цвят, инвалидност, език, религия, политически или други убеждения, национален, етнически или социален произход, принадлежност към национално

малцинство, имуществено, родословно или друго състояние или на основание на каквото и да е обстоятелство, което не е свързано с качествата на квалификацията, на която се търси признаване. За да гарантира това право, всяка страна се задължава да вземе необходимите мерки за оценяването на молбата за признаване на квалификация единствено въз основа на придобитите знания и умения.

Член III.2

Всяка страна гарантира, че процедурите и критериите, използвани при оценяването и признаването, са прозрачни, последователни и надеждни.

Член III.3

1. Решенията за признаване се взимат въз основа на подходяща информация относно квалификацията, чието признаване се търси.

2. При първото разглеждане на искането отговорността за предоставяне на адекватната информация се носи от лицето, подало молбата, което трябва добросъвестно да предостави такава информация.

3. Независимо от отговорността на лицето, институциите, които са издали въпросните квалификации, са задължени да предоставят при поискване от лицето и в разумен срок съответната информация на притежателя на квалификацията, на институцията или на компетентните органи на държавата, в която се търси признаване.

4. Страните дават задължителни указания или съответно насърчават всички образователни институции, принадлежащи към образователните им системи, да удовлетворяват всяко разумно искане за информация за целите на оценяването на квалификации, получени в посочените институции.

5. Отговорността за обосноваване определянето на една молба като неотговаряща на съответните изисквания се носи от органа, който извършва оценяването.

Член III.4

Всяка страна осигурява предоставянето на адекватна и ясна информация за образователната си система с цел улесняване признаването на квалификацията.

Член III.5

Решенията за признаване се взимат в разумен срок, определен предварително от органа, компетентен по признаването, и изчисляван от момента, в който е била предоставена цялата необходима информация по случая. Ако е отказано признаване, трябва да бъдат посочени основанията за отказа на признаване, както и да се даде информация относно мерките, които лицето може да предприеме, за да получи признаване на по-късен етап. Ако е отказано признаване или не е взето решение, лицето може да обжалва в разумен срок.

Раздел IV

Признаване на квалификации, осигуряващи достъп до висше образование

Член IV.1

Всяка страна признава квалификацията, издадени от друга страна, които отговарят на общите изисквания за достъп до висше образование в тези страни, за целите на достъп до програми, принадлежащи към нейната система на висше образование, освен ако може да бъде установено наличието на съществено различие между общите изисквания за достъп в страната, в която квалификацията е била получена, и в страната, в която се търси признаване на квалификацията.

Член IV.2

В противен случай достатъчно е страната да даде възможност на притежателя на квалификация, придобита в една от другите страни, по негова молба да получи оценка на тази квалификация, като в такива случаи разпоредбите на чл. IV.2 се прилагат съответно.

Член IV.3

В случаите, в които квалификацията осигурява достъп само до отделни видове институции или програми за висше образование в страната, в която квалификацията е получена, всяка друга страна дава на притежателите на подобни квалификации достъп до подобни специални програми в институциите, принадлежащи към нейната система на висше образование, освен ако може да се докаже наличието на съществено различие между изискванията за достъп в страната, в която е получена квалификацията, и в страната, в която се търси признаване на квалификацията.

Член IV.4

В случаите, в които приемът за конкретни програми за висше образование зависи от изпълнението на специални изисквания в допълнение към общите изисквания за достъп, компетентните органи на съответната страна могат да наложат подобни допълнителни изисквания на притежатели на квалификации, получени в другите страни, или да преценяват дали лицата с квалификации, получени в други страни, отговарят на еквивалентни изисквания.

Член IV.5

В случаите, когато в страните, в които са били получени дипломите за завършено средно образование осигуряват достъп до висше образование само в комбинация с допълнителни изпити за придобита квалификация като задължително условие за достъп, другите страни могат да поставят тези изисквания като условие за достъп или да предложат алтернатива за удовлетворяване на подобни допълнителни изисквания в рамките на техните собствени системи на образование. Всяка държава, Ватиканът и Европейската общност може при подписване или при депозиране на своя документ за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване или по всяко време след това да уведоми един от депозитарите, че ще се възползва от разпоредбите на този член, като определи страните, по отношение на които възнамерява да прилага този член, както и основанията за това.

Член IV.6

Без да се засягат разпоредбите на чл. IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 и IV.5, приемът в дадена институция за висше образование или дадена програма в рамките на подобна институция може да бъде ограничен или избирателен. В случаите, когато приемът във висше училище и/или програма е избирателен, процедурите за прием трябва да бъдат установени така, че да осигуряват оценяването на чуждестранните квалификации съгласно принципите на справедливост и липса на дискриминация, описани в раздел III.

Член IV.7

Без да се засягат разпоредбите на чл. IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 и IV.5, приемът за дадена институция за висше образование може да бъде обусловен от показаното от

страна на лицето достатъчно владеене на езика или езиците, на които се преподава в съответната институция, или на определени други езици.

Член IV.8

В страните, в които достъп до висше образование може да бъде получен въз основа на нетрадиционни квалификации, подобните квалификации, получени в други страни, ще бъдат оценявани по начин, подобен на този, по който нетрадиционните квалификации се оценяват в страната, в която се търси признаване.

Член IV.9

За определяне приема за програми за висше образование всяка страна може да подчини признаването на квалификации, издадени от чуждестранни образователни институции, действащи на нейната територия, на специфични изисквания от националното законодателство или на специфични споразумения, сключени със страната, от която произхождат тези институции.

Раздел V

Признаване на периоди на обучение

Член V.1

Всяка страна признава периодите на обучение, завършени в рамките на програма за висше образование в друга страна. Това признаване обхваща същите периоди на обучение по отношение на завършването на програма за висше образование в страната, в която се търси признаване, освен ако може да се докаже наличието на съществено различие между периодите на обучение, завършени в друга страна, и частта от програма за висше образование, която те биха заместили в страната, в която се търси признаване.

Член V.2

В противен случай за страната ще бъде достатъчно да разреши на лице, завършило период на обучение в рамките на програма за висше образование в една от другите страни, да получи оценяване на този период на обучение при желание на съответното лице и разпоредбите на чл. V.1 се прилагат съответно към подобен случай.

Член V.3

В частност всяка страна улеснява признаването на периоди на обучение, когато:

а) съществува предишно споразумение между висшето училище и компетентния орган, отговорен за съответния период на обучение, от една страна, и, от друга страна, висшето училище или органа, компетентен за признаването, отговорен за търсеното признаване; и

б) висшето училище, в което е завършен периодът на обучение, е издало сертификат или академична справка, удостоверяващи, че студентът успешно е покрил предвидените изисквания за съответния период на обучение.

Раздел VI

Признаване на квалификации за висше образование

Член VI.1

Доколкото едно решение за признаване се основава на знанията и уменията, удостоверени от квалификацията за висше образование, всяка страна признава квалификацията за висше образование, издадена в друга страна, освен ако не се

докаже съществено различие между квалификацията, за която се търси признаване, и съответстващата квалификация в страната, в която се търси признаване.

Член VI.2

В противен случай за страната ще бъде достатъчно да разреши на притежателя на квалификация, придобита в една от другите страни, да получи оценяване на тази квалификация при желание на притежателя и разпоредбите на чл. VI.2 се прилагат към подобни случаи съответно.

Член VI.3

Признаването в една страна на квалификация за висше образование, получена в друга страна, води до една или и двете от посочените последици:

а) достъп до по-нататъшно обучение за висше образование, включващо съответните изпити, и/или до подготвяне на докторат при същите условия като тези приложими към притежателите на квалификации на страната, в която се търси признаване;

б) използване на научно звание съгласно законите и наредбите на страната или нейната юрисдикция, в която се търси признаване.

В допълнение, признаването може да улесни достъпа до пазара на труда съгласно законите и наредбите на страната или нейната юрисдикция, в която се търси признаване.

Член VI.4

В една страна оценяването на квалификацията от висшето образование, получени в друга страна, може да се осъществи под формата на:

а) препоръка за общ достъп до пазара на труда;

б) препоръка към образователна институция с цел прием в програмите; и

в) препоръка към друг орган, занимаващ се с признаване.

Член VI.5

Всяка страна може да подчини признаването на квалификации, издадени от чуждестранни образователни институции, действащи на нейната територия, на специалните изисквания на националното законодателство или на специалните споразумения, сключени със страната, от която произхождат тези институции.

Раздел VII

Признаване на квалификации на бежанци, лица, изселници и други лица в подобно положение

Член VII.1

Всяка страна предприема всички възможни и разумни стъпки в рамките на образователната си система и в съгласие със своите конституционни, законови и подзаконовни нормативни актове, за да разработи процедури за справедливо и експедитивно преценяване дали бежанци, изселниците и другите лица в подобно положение, отговарят на съответните изисквания за достъп до висше образование, до по-нататъшно обучение в програми за висше образование или до пазара на труда, дори в случаите, в които квалификацията, получени в една от страните, не могат да бъдат доказани с документни доказателства.

Раздел VIII

Информация за оценяването на висши училища и програми за висше образование

Член VIII.1

Всяка страна предоставя адекватна информация за всяко висше училище, принадлежащо към нейната система на висше образование, и за всяка програма, осъществявана от тези висши училища, с цел да се даде възможност на компетентните органи на други страни да преценят дали качествата на квалификациите, издадени от тези висши училища, позволяват признаването им в страната, в която се търси признаване. Подобна информация се предоставя под следната форма:

а) при страни, които имат установена система за официално оценяване на висши училища и програми за висше образование: информация за методите и резултатите на това оценяване и за стандартите за качество, специфични за всеки вид висше училище, даващо квалификация за висше образование и за програми, водещи до квалификация за висше образование;

б) в случаите на страни, които нямат установена система на официално оценяване на висши училища и програми за висше образование: информация за признаването на различни квалификации, получени във всяко едно висше училище или програма за висше образование, принадлежащи към техните системи за висше образование.

Член VIII.2

Всяка страна ще приеме адекватни разпоредби за разработване, поддържане и осигуряване на:

а) преглед на различните видове висши училища, принадлежащи към нейната система за висше образование, с типичните характеристики на всеки вид училище;

б) списък на признатите висши училища, държавни и частни, принадлежащи към нейната система за висше образование, с уточняване на техните правомощия да присъждат различните видове квалификации и на изискванията за получаване на достъп до всеки вид висше училище и програма;

в) описание на програмите за висше образование;

г) списък на висшите училища, разположени извън територията на страната, които тя разглежда като принадлежащи към нейната образователна система.

Раздел IX

Информация по въпроси, отнасящи се до признаването

Член IX.1

За да улеснят признаването на квалификации, отнасящи се до висшето образование, страните се задължават да установят прозрачни системи за пълното описание на получените квалификации.

Член IX.2

1. Като признава необходимостта от съответстваща, точна и съвременна информация, всяка страна създава или поддържа национален информационен център и уведомява един от депозитарите за неговото създаване или за всички промени, които се отнасят до него.

2. Във всяка страна националният информационен център:

а) улеснява достъпа до точна и авторитетна информация за системата и квалификациите за висше образование на страната, в която той е разположен;

б) улеснява достъпа до информация за системите и квалификациите за висше образование на другите страни;

в) дава препоръка или информация по въпросите на признаването и оценяването на квалификациите съгласно националните закони и наредби.

3. Всеки национален информационен център има на разположение средствата, необходими за осъществяването на неговите функции.

Член IX.3

Чрез националните информационни центрове или по друг начин страните подпомагат използването на Допълнението към Дипломата на ЮНЕСКО/Съвета на Европа или на всеки друг подобен документ от висшите училища на страните.

Раздел X

Механизми за изпълнение

Член X.1

Следните органи наблюдават, подпомагат и осигуряват изпълнението на конвенцията:

а) Комитетът на Конвенцията за признаване на квалификации, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион;

б) Европейската мрежа от национални информационни центрове по академично признаване и мобилност, основана с Решение на Комитета на министрите на Съвета на Европа от 9 юни 1994 г., и Решение на Регионалния комитет за Европа на ЮНЕСКО от 18 юни 1994 г.

Член X.2

1. Създава се Комитет на Конвенцията за признаване на квалификации, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион, обозначаван като "комитет". В неговия състав ще влиза по един представител на всяка страна.

2. За целите на чл. X.2 понятието "страна" няма да важи за Европейската общност.

3. Държавите, упоменати в чл. XI.1.1, и Ватиканът, ако не са страни по тази конвенция, Европейската общност и председателят на мрежата ENIC могат да участват в заседанията на комитета като наблюдатели. Представителите на правителствени и неправителствени организации, действащи в областта на признаването в региона, могат също така да бъдат поканени да присъстват на заседанията на комитета като наблюдатели.

4. Председателят на Регионалния комитет на ЮНЕСКО за прилагането на Конвенцията за признаване на обучение, дипломи и степени, отнасящи се до висшето образование в държавите, принадлежащи към Европейския регион, също ще бъде поканен да участва в заседанията на комитета като наблюдател.

5. Комитетът подпомага прилагането на тази конвенция и ще съблюдава за нейното изпълнение. За тази цел той може да приема с мнозинство от страните препоръки, декларации, протоколи и модели на добра практика, които да служат като ръководство на компетентните органи на страните при прилагането на конвенцията и при разглеждането на молбите за признаване на квалификации за висше образование. Макар че няма да са обвързани от тези документи, страните правят всичко възможно да ги доведат до вниманието на компетентните органи и да поощрят тяхното прилагане. Комитетът ще търси мнението на мрежата ENIC преди да взема своите решения.

6. Комитетът докладва пред съответните органи на Съвета на Европа и ЮНЕСКО.

7. Комитетът поддържа връзки с регионалните комитети на ЮНЕСКО по прилагане на конвенциите за признаване на обучение, дипломи и степени, отнасящи се до висшето образование, приети под егидата на ЮНЕСКО.

8. Мнозинството от страните съставлява кворум.

9. Комитетът приема свои процедурни правила. Той заседава на редовна сесия най-малко веднъж на три години. Първото заседание на комитета се провежда до една година от влизането в сила на тази конвенция.

10. Администрирането на комитета се възлага съвместно на генералния секретар на Съвета на Европа и на генералния директор на ЮНЕСКО.

Член X.3

1. Всяка страна определя за член на Европейската мрежа по академично признаване и мобилност (мрежата ENIC) националния информационен център, създаден или поддържан съгласно чл. IX.2. В случаите, в които в една страна е създаден или поддържан повече от един информационен център по чл. IX.2, всички те са членове на мрежата ENIC, но съответната страна разполага само с един глас.

2. Мрежата ENIC, чийто състав е ограничен до страните по тази конвенция, поддържа и подпомага практическото прилагане на конвенцията от страна на компетентните национални органи. Мрежата ENIC се събира най-малко веднъж годишно на пленарна сесия. Тя избира президент и бюро в съответствие с кръга на нейните компетенции.

3. Администрирането на комитета се възлага съвместно на генералния секретар на Съвета на Европа и на генералния директор на ЮНЕСКО.

4. Чрез мрежата ENIC страните си сътрудничат с националните информационни центрове на други страни, по-специално като им осигуряват възможност да събират цялата информация, необходима на националните информационни центрове в тяхната дейност, свързана с академично признаване и мобилност.

Раздел XI

Заключителни разпоредби

Член XI.1

1. Тази конвенция може да бъде подписана от:

а) държавите - членки на Съвета на Европа;

б) държавите - членки на Европейския регион на ЮНЕСКО;

в) всяка друга държава, която е държава-съдоговорителка или е страна по Европейската културна конвенция на Съвета на Европа и/или по Конвенцията на ЮНЕСКО по признаване на обучение, дипломи и степени, отнасящи се до висшето образование в държавите, принадлежащи към Европейския регион;

които са били поканени на дипломатическата конференция, натоварена с приемането на тази конвенция.

2. Тези държави и Ватиканът могат да изразят тяхното съгласие да бъдат обвързани чрез:

а) подписване без ограничение дали е за ратификация, приемане или утвърждаване; или

б) подписване, подлежащо на ратификация, приемане или утвърждаване, последвани от ратификация, приемане или утвърждаване; или

в) присъединяване.

3. Подписите се поставят при един от депозитарите. Документите за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване се депозират при един от депозитарите.

Член XI.2

Тази конвенция влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от един месец, след като пет държави, между които най-малко три държави - членки на Съвета на Европа и/или Европейския регион на ЮНЕСКО, са изразили своето съгласие да бъдат обвързани от конвенцията. За всяка друга държава конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от един месец след датата, на която тя е изразила своето съгласие да бъде обвързана от конвенцията.

Член XI.3

1. След влизане в сила на тази конвенция всяка държава извън тези, които попадат в една от категориите, изброени в чл. XI.1, могат да поискат да се присъединят към тази конвенция. Всяко искане за това ще бъде адресирано до един от депозитарите, които ще го предадат на страните най-малко три месеца преди заседанието на Комитета на Конвенцията за признаване на квалификации, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион. Депозитарът информира също така Комитета на министрите на Съвета на Европа и Изпълнителното бюро на ЮНЕСКО.

2. Решението да се покани държава, която е отправила подобно искане, да се присъедини към тази конвенция, трябва да бъде взето с мнозинство от две трети от страните.

3. Без да се нарушават разпоредбите на ал. 2 на този член, след влизането в сила на тази конвенция, Европейската общност може да се присъедини към нея по искане на държавите членки, което трябва да бъде адресирано до един от депозитарите.

4. По отношение на всяка присъединяваща се държава или Европейската общност конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от един месец след депозиране на документа за присъединяване при един от депозитарите.

Член XI.4

1. Страните по тази конвенция, които са същевременно страни по една или повече от следните конвенции:

Европейска конвенция за еквивалентността на дипломите, водещи до прием в университети (1953 г., ETS 15) и Протокола към нея (1964 г., ETS);

Европейска конвенция за еквивалентността на периодите на университетско обучение (1956 г., ETS 21);

Международната конвенция за признаване на обучение, дипломи и степени за висше образование в арабските и европейски страни, граничещи със Средиземно море (1976 г.);

Европейска конвенция за академичното признаване на университетски квалификации (1959 г., ETS 32);

Конвенция за признаване на обучение, дипломи и степени, отнасящи се до висшето образование в страните, принадлежащи към Европейския регион (1979 г.);

Европейска конвенция на общата еквивалентност на периодите на университетско обучение (1990 г., ETS 138);

а) прилагат тази конвенция в своите взаимоотношения;

б) продължават да прилагат споменатите по-горе конвенции, по които са страни, в техните отношения с други страни членки по тези конвенции, но не и по тази конвенция.

2. Страните по тази конвенция се задължават да се въздържат да стават страни по която и да е от конвенциите, упоменати в ал. 1, по които те все още не са страни, с изключение на Международната конвенция за признаване на обучение, дипломи и степени за висше образование в арабските и европейски държави, граничещи със Средиземно море.

Член XI.5

1. Всяка държава може по време на подписването или когато депозира документа си за ратификация, приемане, одобрение или присъединяване да определи територията или териториите, на които ще се прилага тази конвенция.

2. Всяка държава може, когато и да е по-късно, с декларация, адресирана до един от депозитарите, да разшири обхвата на тази конвенция към всяка друга територия, уточнена в декларацията. По отношение на тази територия конвенцията ще влезе в сила на първия ден от месеца след изтичане на едномесечния период след датата на получаване на декларацията от депозитара.

3. Всяка декларация, направена по двете предишни алинеи, по отношение на всяка територия, определена от такава декларация, може да бъде оттеглена с писмено уведомление до един от депозитарите. Оттеглянето влиза в сила от първия ден на месеца, следващ изтичането на едномесечен срок от датата на получаването на писменото уведомление от депозитара.

Член XI.6

1. Всяка страна може по всяко време да денонсира тази конвенция чрез писмено уведомление, адресирано до един от депозитарите.

2. Подобно денонсиране влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от дванадесет месеца след датата на получаване на уведомлението от депозитара. Подобно денонсиране няма да засегне решенията по признаване, приети преди него съгласно разпоредбите на тази конвенция.

3. Унищожаването или суспендирането на действието на тази конвенция вследствие на нарушение от страна на разпоредба, която е от основно значение за постигането на предмета или целите на тази конвенция, се разглежда съгласно международното право.

Член XI.7

1. Всяка държава, Ватиканът или Европейската общност може при подписването или когато депозира своите документи за ратификация, приемане, одобрение или присъединяване да декларира, че запазва правото си да не прилага изцяло или отчасти, един или повече от следните членове от тази конвенция:

член IV.8;

член V.3;

член VI.3;

член VIII.2;

член IX.3.

Други резерви не могат да бъдат правени.

2. Всяка страна, която е направила резерва съгласно предишната алинея, може изцяло или отчасти да я оттегли чрез уведомление, адресирано до един от депозитарите. Оттеглянето влиза в сила на датата, на която депозитарът получи такова уведомление.

3. Страна, която е направила резерва по отношение на разпоредба от тази конвенция, не може да предявява претенции относно прилагането на тази разпоредба от друга страна; тя може все пак, ако резервата е частична, или при определени условия, да предявява претенции относно прилагането на тази разпоредба в рамките, в които я приема.

Член XI.8

1. Проектноизменения и допълнения към тази конвенция могат да се приемат от Комитета на Конвенцията за признаване на квалификации, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион с мнозинство от две трети от страните. Всяко проектоизменение и допълнение, прието по този начин, се включва с протокол в тази конвенция. Протоколът определя условията за влизането му в сила, за което във всички случаи е необходимо съгласието на страните, за които се отнася.

2. По процедурата по ал. 1 не могат да бъдат правени изменения и допълнения към раздел III на тази конвенция.

3. Всяко предложение за изменение и допълнение се съобщава на един от депозитарите, който трябва да го предаде на страните най-малко три месеца преди заседанието на комитета. Депозитарът уведомява и Комитета на министрите на Съвета на Европа и Изпълнителния съвет на ЮНЕСКО.

Член XI.9

1. Генералният секретар на Съвета на Европа и генералният директор на ЮНЕСКО са депозитари на тази конвенция.

2. Депозитарът, при когото е внесен акт, уведомление или съобщение, уведомява страните по тази конвенция, както и другите държави - членки на Съвета на Европа и/или Европейския регион на ЮНЕСКО, за:

- а) всяко подписване;
- б) депозирането на всеки документ за ратификация, приемане, одобрение или присъединяване;
- в) всяка дата на влизане в сила на тази конвенция съгласно разпоредбите на чл. XI.2 и XI.3.4;
- г) всяка резерва, направена съгласно разпоредбите на чл. XI.7, и оттеглянето на всяка резерва, направено съгласно разпоредбите на чл. XI.7;
- д) всяко денонсиране на тази конвенция съгласно чл. XI.6;
- е) всяка декларация, направена съгласно разпоредбите на чл. II.1 или на чл. II.2;
- ж) всяка декларация, направена съгласно разпоредбите на чл. IV.5;
- з) всяка молба за присъединяване, направена съгласно разпоредбите на чл. XI.3;
- и) всяко предложение, направено съгласно разпоредбите на чл. IX.8;
- й) всеки друг акт, уведомление или съобщение, отнасящи се до тази конвенция.

3. Депозитарът, който получи съобщение или уведомление съгласно разпоредбите на тази конвенция, незабавно информира за това другия депозитар.

В уверение на което долуподписаните представители, надлежно упълномощени за това, подписаха тази конвенция.

Съставена в Лисабон на 11 април 1997 г. на английски, френски, руски и испански език, като и четирите текста имат еднаква сила, в две копия, едното от които се депозира в архивите на Съвета на Европа, а другото в архивите на ЮНЕСКО. Заверено копие се изпраща на всички държави, посочени в чл. XI.1, и на Секретариата на Организацията на Обединените нации.